

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/189/2016
Identifikačné číslo spisu: 2014200774
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2014200774.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Z. V. Č.. XXX, právne zastúpený JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska č. 4, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X o nároku na starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. júla 2016, č. k. 38Sd/117/2014-59, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 11. júla 2016, č. k. 38Sd/117/2014-59 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 11.07.2016, č. k. 38Sd/117/2014-59, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 02.09.2014 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania. Mal preukázané, že navrhovateľ ako vojak základnej vojenskej služby a ako vojak z povolania v dobe od 01.09.1973 do 30.11.1991 získal len 18 skončených rokov služby zaradenej do I. kategórie funkcií podľa § 130 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“). Na základe potvrdenia Vojenského útvaru Sereď zo dňa 29.11.1991 mal preukázané, že jeho služobný pomer vojaka z povolania skončil dňom 30.11.1991 na vlastnú žiadosť navrhovateľa. Keďže služobný pomer navrhovateľa netrval do 31.12.1999, krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky zníženia dôchodkového veku podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v spojení s § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb.. Vzhľadom na skončenie služobného pomeru na vlastnú žiadosť navrhovateľ nespĺňa ani podmienku zníženia dôchodkového veku podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 274 tohto zákona a § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ zákona č. 100/1988 Zb..

Pokiaľ navrhovateľ namietal retroaktívitu ustanovenia § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., túto námietku krajský súd nepovažoval za opodstatnenú, keďže ustanovenie novela zákona o sociálnom zabezpečení nadobudla účinnosť dňa 22.12.1999.

Z uvedených dôvodov krajský súd považoval rozhodnutie za súladné so zákonom, vychádzajúce zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že získal 18 rokov a 96 dní služby v I. kategórii funkcií. Dňa 09.04.1991 utrpel vážny pracovný úraz kolena, ktorého dôsledky neboli zlučiteľné s ďalším pôsobením v ozbrojených silách, jeho práceneschopnosť trvala do 18.01.1992, z čoho vyplýva, že do zálohy bol prepustený ešte počas práceneschopnosti. Zo služobnej charakteristiky, vypracovanej na základe žiadosti o prepustenie do zálohy vyplýva, že navrhovateľ žiadal o prepustenie do zálohy aj zo zdravotných dôvodov. Z titulu výkonu vojenskej služby nemá nárok ani na výsluhový dôchodok, zostal bez akýchkoľvek výhod z výkonu vojenskej služby, nevznikol mu ani nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb..

Navrhovateľ z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Súčasne žiadala, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť mu náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 504,43 eura.

Odporkyňa vo veľmi stručnej reakcii na odvolanie navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť jeho dôvodov. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa (§ 219 ods. 2 OSP).

Navrhovateľ sa žiadosťou z 11.03.2013 domáhal priznania starobného dôchodku od 01.12.2012, ku ktorému dosiahol viac ako 57 rokov veku.

S účinnosťou od 01.07.1992 bol zákonom č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení vložené nové ustanovenie § 174.

Podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01. januárom 1993 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1992; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby

a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb..

Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zákona č. 100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999, pôvodne po 31.12.1992. Toto ustanovenie malo za cieľ v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31.12.1992, postupne predlžovaného až do 31.12.1999, odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31.12.1992, resp. po 31.12.1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

Uvedené ustanovenie teda nie je retroaktívne ani diskriminačné, naopak malo umožniť zamestnancom, ktorí vykonávali také zamestnanie k 30.06.1992 dosiahnuť v zamestnaní zaradenom do zvýhodnenej kategórie v tam určenom období (najskôr len do 31.12.1992, naposledy a v súvislosti s predlžovaním zaraďovania zamestnaní do zvýhodnených kategórií až k 31.12.1999) počet rokov v tejto kategórii v rozsahu nižšom, ako je upravený v § 21, resp. § 132 zákona č. 100/1988 Zb..

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

V zmysle § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. e/, teda ak bol uvoľnený zo zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. b/ preto, že natrvalo stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav spôsobilosť ďalej vykonávať doterajšiu prácu.

Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov zo služobného pomeru vojaka z povolania sa prepustia vojaci, ktorých uznala vojenská lekárska komisia za neschopných na vojenskú činnú službu zo zdravotných dôvodov [písm. a/], u ktorých vojenská lekárska komisia určila zníženú schopnosť na vojenskú činnú službu zo zdravotných dôvodov, a pre ktorých nie je v ozbrojených silách iné vhodné zaradenie [písm. b/], prípadne pre ktorých nie je pri znížení počtov ozbrojených síl alebo pri ich reorganizácii iné služobné zaradenie [písm. c/].

Bez ohľadu na to, či navrhovateľ k podaniu žiadosti o skončenie služobného pomeru vojaka z povolania viedol zhoršený zdravotný stav, je nesporné, že k jeho prepusteniu došlo dňom 30.11.1991 podľa § 26 ods. 1 písm. f/ zákona č. 76/1959 Zb., teda na vlastnú žiadosť. Nebol teda prepustený z dôvodu uvedeného v § 26 ods. 1 písm. a/ alebo b/ zákona č. 76/1959 Zb., resp. z dôvodu podľa § 26 ods. 1 písm. c/ tohto zákona, ktorý dôvod prepustenia však navrhovateľ ani netvrdil. Navrhovateľ pritom nepredložil žiadny dôkaz na podporu svojho tvrdenia o prepustení z dôvodu uvedeného v § 21 ods. 1 písm. e/ zákona č. 100/1988 Zb..

Odvolací súd preto dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. a § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ zákona č. 100/1988 Zb. pre vznik nároku na starobný

dôchodok odo dňa dovŕšenia 55. roku veku, ani podľa § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb.. Preskúmané rozhodnutie odporkyne z uvedených dôvodov považoval za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd vzhľadom na neúspech navrhovateľa v tomto konaní rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.